

E. A. Sharkov: Remote sensing of tropical regions. Chichester, Wiley, 1998. xvii, 310 s., ill., 25 cm. GBP 65,-

Forlaget har gennem de senere år udgivet en stribe tematiske bøger om Remote Sensing relateret til emner som: klima, global change, Geografiske Informations Systemer, oceanografi, passive mikrobølger og havet. Videre er der to bind der dækker Remote Sensing set i regionale perspektiver: de høje breddegrader og senest "Remote Sensing of Tropical Regions" af Eugene A. Sharkov, som er genstand for denne anmeldelse. Disse bøger er særdeles velkomne da vi mangler tematiske sammenfatninger der ligger ud over de efterhånden mange introduktion og lærebogs- agtige fremstillinger. Sharkovs bog tager ganske rigtigt udgangspunkt i troperne, men der er specielt to Remote Sensing relaterede emner der bliver fremhævet og som har en global geografisk gyldighed: den atmosfæriske cirkulation samt passive og aktive mikrobølger, da netop disse til en vis grad kan gennemtrænge det ofte vedholdende tropiske skydække. Både passiv og aktiv mikrobølge Remote Sensing bliver behandlet grundigt med gennemgang af den fysiske baggrund: vi er her helt tilbage til Chandrasekhars ligning for stråling samt den basale radar fysik, der for begges vedkommende bliver flot opsummeret med gode referencer. Aktuel og potentiel anvendelse bliver diskuteret inklusive problemer med invertering af passiv mikrobølge modellering. Et andet aspekt bogen behandler fint og som ikke findes bredt i den gængse Remote Sensing litteratur er anvendelsen af de mange sekundære instrumenter på satellitterne, f.eks. TOVS og MSU fra NOAA. Det skal også nævnes at måske netop pga af forfatterens russiske baggrund, har vi her en fyldestgørende teknisk beskrivelse og historien bag to af de mest alment anvendte russiske Remote Sensing systemer: Resurs og Meteor. Reference listen er omfattende og veludbygget, dog mangler der visse steder henvisninger til de nyeste instrumenter og systemer, f.eks. er SeaWiFS ikke nævnt. I følge forlaget henvender bogen sig til både første- og andendels studerende samt de videnskabelige medarbejdere. Det er nok lige bredt nok, personligt ville jeg anbefale den på kandidat uddannelsen og fremefter. *Michael Schultz Rasmussen*

Land degradation in Mediterranean environments of the World: nature and extent, causes and solutions. A. J. Conacher & M. Sala, eds. Chichester, Wiley, 1998. xxviii, 491 s., ill., 25 cm. GBP. 85,- indb.

Dette er en flot og stort anlagt bog, der behandler områder, der ikke er overbelyst i den videnskabelige litteratur og slet ikke i den specielle sammenhæng: landdegradering. Bogen er meget systematisk opdelt svarende til bogens undertitel. Første del er regionale afsnit, man kunne sige almen geografiske belysninger af mediterrane lande og regioner - konsekvent med underkapitlerne: land, befolkning, økonomi, administrative og sociale forhold, kultur. Anden del giver systematisk gennemgang af forskellige aspekter af landdegraderingen. Trediedelen behandler forskellige bidrag til at afhjælpe problemerne - naturmæssige, tekniske til politiske, økonomiske og sociale. Der er meget godt stof i tekst, illustrationer, tabeller. Teksten er isoleret fornuftig, afrundet og gennemgående let læst. Litteraturlisten er omfattende. - Man er alligevel noget ambivalent. Bogens faglige ambition er at være meget vidtspændende, på den baggrund er der fx alt for lidt om økonomisk udvikling; vegetationsforholdene, der spiller en meget stor rolle i direkte tilknytning til hovedemnet er heller ikke tilfredsstillende behandlet. Eftersyn i de afsnit, hvor man selv har særlig indsigt giver ofte et skuffende resultat m.h.t. referencer og konkrete forhold. Flere af kapitlerne har ingen eller kun ganske få referencer. Andre er sært historieløse, kender ikke eller vil ikke vide af anden forskning. Nok skal man kende den nyeste litteratur, men den gamle er ikke nødvendigvis slet eller forældet. Den ny ikke nødvendigvis bedre. Det er u hensigtsmæssigt med én fælles reference liste - den er uhåndterlig, hvis man er interesseret i bestemte områder, og bogen for en stor del regionalt opdelt: halvdelen af de 24 kapitler er direkte regionale, og mange af de øvrige har regionale afsnit; det ville kun have forøget bogen beskedent at have individuelle referencelister. Stikordsregisteret er for fedtet. Men som helhed kan bogen være til god nytte for enhver, der beskæftiger sig med mediterrane områder og problemstillinger - men den kan ikke stå alene. Prisen er hamper. Måske må man vel vende sig til det; men som prisudviklingen er, må den være prohibitiv for salg til individuelle brugere og dermed stærkt begrænsende for salget.

Henning Mørch

Migration into rural areas: theories and issues. P. Boyle & K. Halfacree, eds. Chichester, Wiley, 1998. VII, 330 s., ill., 24 cm, GBP 50,-.

Efter landbrugets industrialisering og afvandringen til

byerne, er der i den sidste snes år kommet en æra med det såkaldte postproduktive landbrug, hvor vægten ligger på andet end landbrugsproduktion og nye værdier, og hvor er der en udvandring fra byerne - udover de traditionelle forstæder, ud på 'landet'. - Denne bog er vist den første, der prøver teoretisk at indkredse, det man på engelsk kalder 'counterurbanisation'; skulle man vove ligefrem at kalde det 'flugten fra by til land', som har erstattet den tidligere vandring i modsat retning. Mange byboere har forestillinger om bedre miljøforhold og plads i landdistrikterne - og vil ofte også undvige sociale problemer i byerne; nogle flytter dog på landet på grund af lavere boligpriser og leveomkostninger i landområderne. Billedet af den landlige idyl får dog sin bekomst, bl.a. at pege på modsætningerne mellem den lokale landbefolkning - for en stor del relativt mindrebemidlet, og tilflytningen af byboere - ofte mere velstillede. - Bogen er i sin udformning meget symptomatisk. Hvor der tidligere blevet udfærdiget store, omnipotente monografier af en enkelt eller få forfattere, så bidrager nu en række specialister, godt en snes i dette tilfælde, enkeltvis eller et par stykker sammen, hver med deres ekspertise og synspunkter. Problemet er så, at redaktørerne så må påtage sig at sammenfatte i et indledende og et afsluttende kapitel; det er svært, og især det sidste er noget kort, for bogen spænder fagligt meget vidt i de seksten kapitler. Nogle kapitler er geografisk ret traditionelle og konkrete, medens andre er mere kulturfilosofiske og -sociologiske. Det er ikke til at sige, hvor geografien slutter og andre fag tager over og næppe heller interessant. Regionalt er Europa, USA og Australien repræsenteret. Bogen, der er en del af et boom i landdistrikternes geografi med basis i England, kan virkeligt anbefales. Den vil være nyttig for mange - studerende, forskere, planlæggere, der beskæftiger sig med udviklingen i landdistrikterne. Man er også rigtig godt hjulpet med de mange omfattende reference lister. Selv om man får meget for pengene, er prisen hamper.

Henning Mørch

D. M. Hanink: Principles and applications of economic geography - economics, policy, environment. New York, Wiley, 1997. xiii, 495 s., ill., 24 cm. GBP 21,50.

Dette er endnu en introduktionsbog til økonomisk geografi beregnet til brug på førstedel af geografistudiet. Bogen er traditionel både med hensyn til indhold og stil. Kapitlerne

fortløber på klassisk vis, og emnerne kommer i en logisk rækkefølge, startende med de basale økonomiske begreber om marked, pris, udbud og efterspørgsel, der kobles til rumlig interaktion og agglomeration. Denne klassiske introduktion efterfølges af flere kapitler (2,3,4,5) om arealanvendelse; modeller og realiter, arealanvendelsens transition, konflikter og kontrol. Kapitel 6 omhandler transport og rumlig interaktion, hvor blandt andet traditionelle kvantitative modeller, som gravitationsmodellen, gennemgås. De følgende kapitler ser på lokaliseringen af økonomisk aktivitet. Kapitel 7 på industriens lokalisering og kapitel 8 på lokaliseringen af service. Dette fører videre til et kapitel om regionaløkonomisk vækst, der inkluderer agglomerations- og interne og eksterne stordriftsfordele samt multiplikatoreffekter. Den sidste del af bogen fokuserer på international handel og nationaløkonomisk vækst og udvikling, afsluttende med et kapitel om de geografiske perspektiver til en bæredygtig økonomisk udvikling. - Bogen bibringer ikke meget nyt, og der savnes en mere stringent gennemgang af nyere og alternative tilgange til den økonomiske geografi. Disse har en tendens til at dukke sporadisk op under de forskellige emner enten i teksten eller som lidt overfladiske "Insights". Hertil kommer at bogen er meget beskrivende, og søger, under de enkelte emner og i emnevalget, at mestre det hele, hvilket blandt andet ses i lokaliseringskapitlerne, hvor A. Webers lokaliseringmodel, der af forfatteren anses for at være central, kun beskrives lidt forhastet på to sider, hvilket ligeledes er tilfældet med W. Christallers "Central Place Theory". Så på trods af bogens længde og intentioner synes den kun at komme forbigående rundt om centrale dele af den klassiske økonomiske geografi. - Dette sagt synes det en god idé at bogen er mere anvendelsesorienteret, og i takt med tiden er der en fornuftig fokusering på miljøet og ressourcerne, deres anvendelse samt de konflikter, der opstår, når miljøhensyn møder økonomisk kalkule. Hertil kommer at der er fornuftige gennemgange af forskellige tekniske værktøjer, som shift-shareanalysen og input-outputmodellen. Ligeledes er det pædagogiske vægtet højere, hvilket inkluderer eksempler i form af "Cases", der dog, som "Insights", er lidt flygtige og amerikanske. Hertil kommer forståelige og veludvalgte ordlister samt en bred og kommenteret "anbefalet litteratur" efter hvert kapitel, hvor især det sidste er en lille, men god idé.

Lars Winther